

DEBATA PODWÓRKOWA- Ujejsce

Data i miejsce przeprowadzenia konsultacji: 31.08.2017 roku, przed budynkiem Ochotniczej Straży Pożarnej w Ujejscu, ul. Ujejska 87A

Czas trwania: 16:00-18:00

Osoba prowadząca punkt i moderatorzy: Iwona Kiernożycka, Kamil Kiernożycki, Olga Dudkiewicz, Magdalena Harasimowicz

Liczba osób, które wzięły udział w konsultacjach: 20 uczestników

W ramach debaty uczestnicy brali udział w trzech ćwiczeniach:

1. Praca w grupach: każdy z uczestników debaty otrzymał te **same 4 pytania dotyczące śródmieścia Dąbrowy Górniczej** – w przeszłości, teraźniejszości i pożądanej przyszłości:

- *Czy zdarza się Wam przyjeżdżać do śródmieścia Dąbrowy Górniczej? Jeśli tak – w jakim celu? Jeśli nie – dlaczego?*
- *Czy kiedyś przyjeżdżaliście /przyjeżdżaliście do centrum z innych powodów? Co się zmieniło w tej kwestii?*
- *W jaki sposób chciał(a)byś tu spędzać czas (a teraz tego brakuje)?*
- *Co jest do tego potrzebne (infrastruktura, usługi, inne)?*

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Każdy z uczestników otrzymał kartkę z pytaniami, na której zapisywał swoje przemyślenia. Następnie mieszkańcy wspólnie omawiali odpowiedzi na pytania. Przebieg dyskusji na bieżąco monitorował przypisany do grupy moderator.

2. Praca w grupach: **na mapie śródmieścia Dąbrowy mieszkańcy zaznaczali dwa typy miejsc/obiektów miejskich:** zielonym post-item te, które są dla nich ważne, ciekawe, lubiane, a czerwonym te, których brakuje – a więc są propozycją zmiany, wprowadzenia nowego rozwiązania.

3. **warsztat projektowy**, którego celem było zaproszenie mieszkańców do wspólnego i indywidualnego projektowania rozwiązań dla śródmieścia Dąbrowy Górniczej.

Zadanie zostało wykonane zgodnie z zamówieniem. Debata podwórkowa przygotowana została w oparciu o informacje zawarte w „Opracowaniu zbiorczym zawierającym scenariusze działań, które mają być podjęte podczas procesu rewitalizacji terenu objętego projektem „Fabryka Pełna Życia - rewitalizacja śródmieścia Dąbrowy Górniczej”, przygotowanym przez Pracownię Badań i Innowacji Społecznych „STOCZNIA”.

ĆWICZENIE 1

1. Czy spędzacie czas w śródmieściu Dąbrowy Górniczej?

Większość mieszkańców uczestniczących w debacie twierdziła, iż obecnie rzadko przyjeżdża do dzielnicy Śródmieście. Robią to jedynie okazjonalnie, gdy zachodzi bardzo ważna potrzeba. Dzieje się tak przeważnie z powodu realizacji większych zakupów w markecie Pogoria i Aldi. Drobne zakupy załatwiają w lokalnych sklepikach, jak to określają "na miejscu, u siebie". Za główną przyczynę tego stanu rzeczy podają niezbyt korzystne dla nich połączenie komunikacyjne ze Śródmieściem. Szczególnie narzekały na ten stan rzeczy osoby niepełnosprawne, mające trudności w poruszaniu się. Część osób wiązała swój przyjazd przede wszystkim z wizytą u lekarza i zakupem tańszych leków.

Najczęściej wymieniane powody, dla których mieszkańcy odwiedzają centrum Dąbrowy Górniczej:

- zakupy w centrum handlowym Pogoria, Aldi oraz okolicznych punktach handlowych,
- wizyty u lekarza, zakupy w aptekach,
- udział w organizowanych w Parku Hallera festynach, Dożynkach Miejskich, Targu Staroci oraz innych imprezach kulturalnych,
- załatwianie spraw osobistych i urzędowych w ZUS, PZU, bankach, Urzędzie Miejskim
- udział w imprezach kulturalnych, koncertach, spektaklach, wystawach itp., organizowanych przez Pałac Kultury Zagłębia i Miejską Bibliotekę Publiczną,
- korzystanie z oferty Nemo (przede wszystkim z basenu),
- udział w wydarzeniach sportowych (hala sportowa Centrum).

Najczęściej wymieniane przez uczestników debaty powody mniejszej atrakcyjności wizyt mieszkańców w śródmieściu:

- zła komunikacja miejska, uniemożliwiająca im sprawne i szybkie dotarcie do Śródmieścia,
- trudności z dotarciem do Śródmieścia przez osoby niepełnosprawne,
- zbyt mała ilość miejsc parkingowych w pobliżu miejsc, do których chcą dotrzeć (PKZ, Miejska

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Biblioteka Publiczna, ul. 3 Maja),

- zabezpieczanie swoich potrzeb społecznych, kulturalnych lokalnie, w miejscu zamieszkania,
- mała atrakcyjność Śródmieścia dla młodzieży, brak miejsc, w których młodzi ludzie mogliby w sposób kulturalny i bezpieczny spędzać wolny czas (dyskoteki, kluby, kawiarnie itp.),
- zmiana funkcji ul. 3-go Maja (obecnie uczestnicy debaty określają ją jako ulicę "bankową"),
- zbyt mała ilość odpowiednich miejsc do spotkań ze znajomymi, przyjaciółmi typu restauracje, kawiarnie, ogródki kawiarniane,
- brak taniej oferty gastronomicznej (typu dawne bary mleczne, co jest bardzo ważne dla seniorów),
- brak właściwego centrum miasta z rynkiem,
- zbyt mała liczba ławek i miejsc odpoczynku, co jest szczególnie uciążliwe dla seniorów.

2. Czy kiedyś przyjeżdżaliście do Dąbrowy Górniczej z innych powodów?

Uczestnicy debaty z sentymentem wspominali ul. 3-go Maja jako miejsce bardzo atrakcyjne dla mieszkańców. To właśnie tam było wg nich centrum miasta. Ulica spełniała swoją rolę handlową, z mnóstwem sklepów, tanim barem mlecznym. Jak stwierdziła jedna z mieszkanki: *"Po co mam przyjeżdżać do centrum? Większe zakupy robię raz na jakiś czas w Pogorii. Jak mi czegoś braknie to idę po prostu do mojego sklepu na miejscu. Kto będzie czekał tyle czasu na autobus?"*

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

"*A samochodu nie mam.*" Uczestnicy debaty twierdzili, że kiedyś ul. 3-go Maja tętniła życiem. Przyjeżdżano tam nie tylko na zakupy, ale również na seanse filmowe do kina Bajka, czy też po prostu miło spędzić czas. Można było wypić kawę ze znajomymi w kawiarni Kolorowa, posiedzieć przy fontannie, czy pospacerować. Oprócz tego powodem odwiedzania Śródmieścia była często konieczność załatwienia spraw urzędowych. Wzdłuż ul. 3-go Maja usytuowane były budynki Urzędu Miejskiego, Sądu i Prokuratury. W chwili obecnej ulica ta jest dla nich "martwa", z dużą ilością banków, mało atrakcyjna. Brakuje również odpowiedniej ilości miejsc parkingowych.

Ważną rolę w komunikacji miejskiej odgrywał kiedyś dworzec kolejowy. Mieszkańcy uważają, że teraz nie spełnia on swojej roli, a przede wszystkim wymaga dużych zmian w swoim wyglądzie. Należy także zaznaczyć, że kiedyś ludzie przyjeżdżali do Śródmieścia, bo tam było ich miejsce pracy. Huta Bankowa, Dąbrowska Fabryka Obrabiarek Defum, czy też kopalnia zatrudniała wiele osób. Ze względu na likwidację Defum i ograniczeniu produkcji huty liczba osób odwiedzających Śródmieście znacznie zmalała.

Kiedyś Śródmieście było miejscem atrakcyjnym dla mieszkańców pod względem sposobu spędzania czasu wolnego. Kino Ars, kawiarnia Parkowa, Diament, czy też restauracja Stylowa to były miejsca chętnie odwiedzane przez mieszkańców. Teraz te obiekty już nie istnieją.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Innymi miejscami atrakcyjnymi dla mieszkańców były ulice Kościuszki i Sobieskiego. One również wcześniej tętniły życiem. Wzdłuż nich usytuowane były różnorodne sklepy z bogatą ofertą handlową. W pawilonie handlowym Centrum usytuowanym przy ul. Kościuszki zawsze można było liczyć na dobre zakupy. Uczestnicy debaty zgodnie stwierdzili, że w chwili obecnej najczęściej odwiedzanym miejscem jest CH Pogoria. Tam właśnie mieszkańcy kompleksowo dokonują zakupów, odwiedzają również kino Helios, czy też korzystają z oferty rozrywkowej, jaką zapewnia im ta placówka handlowa.

3. W jaki sposób chcielibyście spędzać tu czas?

Mieszkańcy zwrócili uwagę na różne potrzeby sygnalizowane przez różne grupy wiekowe co do sposobu spędzania przez nich czasu. Osoby po 50-tym roku życia chętniej przyjeżdżałyby do Śródmieścia, gdyby zostały stworzone dla nich miejsca przyjazne, czyli takie, gdzie mogłyby miło i przyjemnie spędzać czas z rodziną, spotkać się ze znajomymi lub przyjaciółmi. Według ich wypowiedzi obecne centrum nie spełnia w sposób zadawalający swoich funkcji kulturalno-rozrywkowych. Marzą im się małe, przytulne kawiarenki, tanie restauracje, letnie koncerty

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

muzyczne dla wszystkich mieszkańców na świeżym powietrzu i dużo zieleni. Uważają, że obecnie Śródmieście jest szare i smutne. Szczególny nacisk kładli tutaj na nieodpowiednie według nich zagospodarowanie placu przed Pałacem Kultury Zagłębia. Oprócz letniej kawiarni, pomnika i małej fontanny nie ma tam właściwie nic fajnego. Chcieliby więcej zieleni, kwiatów, czy też innych ciekawych elementów tzw. małej architektury. Pragną spędzać czas w centrum tętniącego życiem, lokali otwartych do późnych godzin nocnych i jak sami twierdzili, żeby się tam po prostu coś działo. Jedna z uczestniczek debaty stwierdziła: *"Po co mamy przyjeżdżać do Śródmieścia? Od nas z Ujejsca jest daleko, autobusy jeżdżą rzadko, a przecież nie wszyscy mają samochody. Tu na miejscu mamy swoją remizę strażacką, boisko sportowe, swoje sklepiki. Sami sobie organizujemy swój wolny czas"*.

Uczestnicy debaty podwórkowej zwrócili uwagę, że obecnie Śródmieście jest mało atrakcyjne dla ludzi młodych, czy też dla młodzieży ze względu na ubogą ofertę dotyczącą sposobów spędzania przez nich wolnego czasu.. Jednym z powodów, dla których dzisiaj przyjeżdżają oni do centrum jest kino Helios w Pogorii, czy też rozgrywki sportowe w Hali Widowiskowo-Sportowej w Parku Hallera lub basen i siłownia w Nemo. Uczestnik debaty stwierdził: *"Zróbcie coś, żeby ściągnąć młodzież do centrum, żeby mieli po co przyjeżdżać. Ważne jest też, żeby w centrum było spokojnie, żeby mogli bezpiecznie wrócić do domu"*.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Mieszkańcy Ujejsca duże nadzieje pokładają w przebudowie dawnej Fabryki Defum jako ośrodka kultury i miejsca spotkań młodzieży. To właśnie tutaj powinny być dyskoteki, kluby, kawiarnie itp. Swoje miejsce chcieliby mieć także seniorzy. Zaproponowali budowę w Śródmieściu Centrum Seniora, które spełniałoby wiele ważnych dla nich funkcji.

4. Co jest do tego potrzebne (infrastruktura, usługi, inne)?

Mieszkańcy stwierdzili, że dla nich priorytetem jest sprawna komunikacja miejska. Oczekują pozytywnych rozwiązań w tej kwestii. Jeżeli będą dobre połączenie autobusowe to na pewno częściej przyjadą do Śródmieścia. Uważają, że mieszkańcy tzw. terenów zielonych mają po prostu utrudniony dostęp do centrum. Nawet, gdy będą różne ciekawe propozycje spędzania tam wolnego czasu, to przede wszystkim będą musieli czymś dojechać. Potrzebne jest również dobre rozeznanie potrzeb mieszkańców tak, aby do każdej grupy wiekowej skierować odpowiednią ofertę. Oprócz tego wskazali na konieczność budowy w centrum dalszych miejsc parkingowych i rozładowanie nadmiernego ich zdaniem ruchu samochodowego. Z takimi inwestycjami związane jest przede wszystkim odpowiednie zabezpieczenie środków finansowych i właściwe planowanie przestrzeni publicznej.

ĆWICZENIE 2

Ważne miejsca dla mieszkańców na mapie Dąbrowy Górniczej (wypowiedzi uczestników obecnej debaty prawie w całości pokrywały się z wypowiedziami uczestników z pierwszej debaty) to:

- Dworzec kolejowy,
- Pałac Kultury Zagłębia,
- Plac Wolności wraz z przejściem podziemnym i przystankami,
- Park Hallera,
- Centrum Handlowe Pogoria, Aldi
- ul. 3-go Maja,
- obiekty użyteczności publicznej (sąd, banki, ZUS, PZU),

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

- Hala widowiskowo-sportowa Centrum,
- Wyższa Szkoła Biznesu,
- Muzeum Miejskie Sztygarka,
- Nemo Wodny-Świat,
- Miejska Biblioteka Publiczna.

Najważniejsze zmiany proponowane przez mieszkańców to:

- remont dworca PKP lub budowa nowego, na miarę XXI wieku,
- usprawnienie komunikacji miejskiej pod kątem lepszego połączenia tzw. terenów zielonych z centrum miasta,
- zagospodarowanie terenu Fabryki Pełnej Życia na potrzeby mieszkańców, w szczególności młodego pokolenia (miejsca spotkań młodzieży, dyskoteki, kluby, kawiarnie itp.),
- ograniczenie ruchu samochodowego w samym centrum,
- zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc parkingowych,
- przywrócenie ulicy 3-go Maja dawnej jej funkcji (ożywienie handlowe, więcej ławek przeznaczonych do odpoczynku, budowa fontanny uprzyjemniającej lub innych elementów małej architektury itp.),
- przebudowa obecnego przejścia podziemnego przy Placu Wolności,
- utworzenie rynku w centrum z prawdziwego zdarzenia, tak jak to jest w innych miastach (wg uczestników debaty rynek powinien być miejscem charakterystycznym dla Dąbrowy Górniczej, miejscem spotkań zarówno dla mieszkańców jak i przyjezdnych gości).

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

ĆWICZENIE 3 WARSZTAT PROJEKTOWY

1. Dąbrowskie Centrum Seniora połączone z restauracją/kawiarnią.

Uczestnicy debaty zaprojektowali miejsce, które według nich byłoby przyjazne dla seniorów i każdy z nich mógłby znaleźć coś ciekawego dla siebie. Centrum miałyby spełniać dwie role:

- informacyjno-edukacyjną: działalność informacyjna, szkoleniowa oraz na rzecz wzrostu uczestnictwa dąbrowskich seniorów w życiu społeczności lokalnej, organizacja i koordynacja ważnych wydarzeń związanych z problematyką osób starszych, realizacja projektów dotyczących aktywizacji seniorów i integracji międzypokoleniowej, wspieranie i promowanie inicjatyw senioralnych
- wypoczynkowo - kulturalną: w ramach Centrum funkcjonowałyby restauracja/kawiarnia, gdzie seniorzy mogliby miło spędzać swój wolny czas, poznać nowych ludzi, nawiązać przyjaźnie, zaprosić sąsiadów, znajomych, czy też rodzinę na kawę. To właśnie tutaj odbywałyby się zabawy dla seniorów, spotkania okazjonalne, występy ciekawych ludzi, kabaretów, zespołów artystycznych itp.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

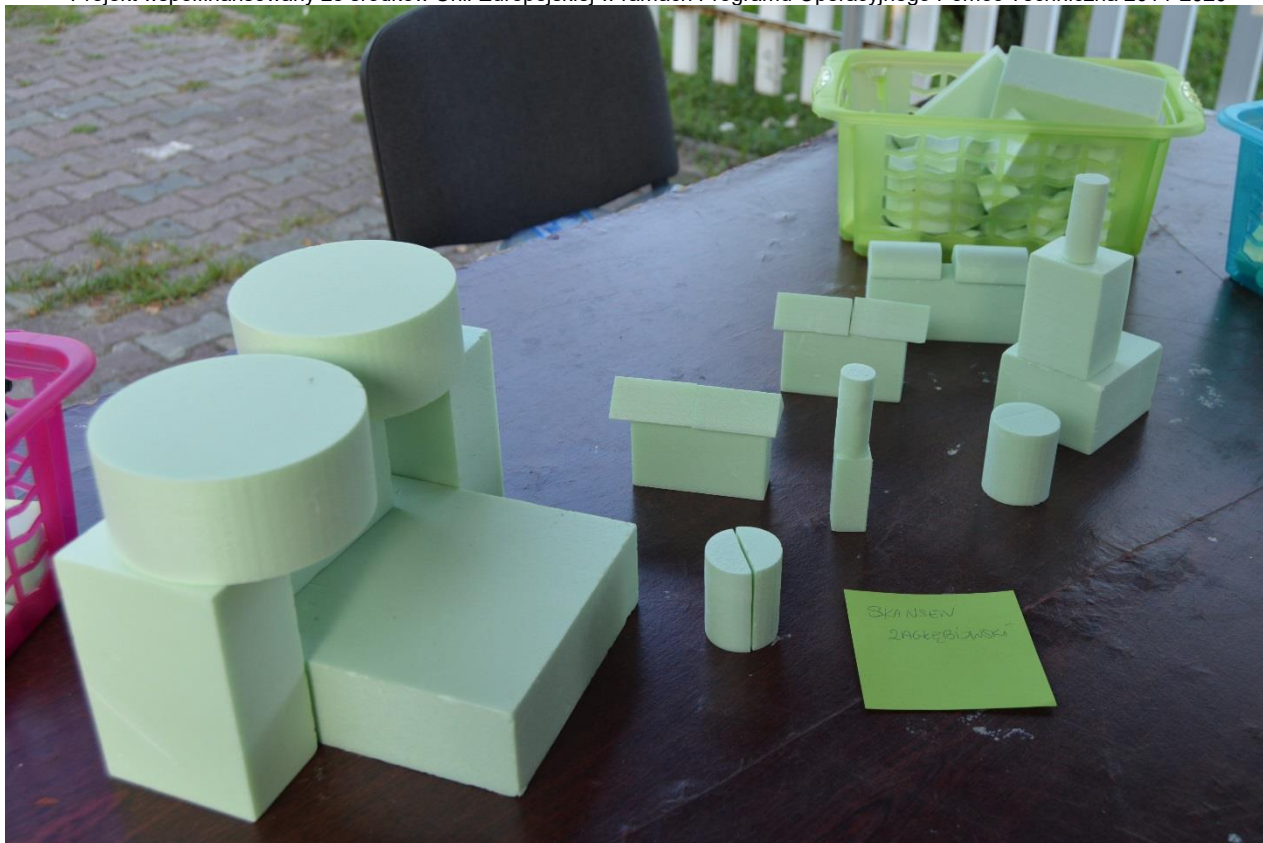

2. Skansen Zagłębiowski

Uczestnicy debaty zaproponowali utworzenie na terenie Fabryki Pełnej Życia Skansenu Zagłębiowskiego, miejsca promującego historię i kulturę Dąbrowy Górniczej. Organizowane byłyby tam różnorodne wystawy, np. sprzętu używanego kiedyś w życiu codziennym przez naszych mieszkańców oraz przeznaczonego do pracy. Jeden z uczestników debaty stwierdził:

"Dąbrowa Górnicza ma bogatą przeszłość historyczną. To nie tylko centrum miasta, ale również tereny zielone, które kiedyś funkcjonowały oddzielnie. Jeszcze dzisiaj można znaleźć w wielu gospodarstwach różne przedmioty służące do codziennego użytku i przeznaczone do pracy. To nasza historia, którą należy przekazać młodszemu pokoleniu".

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

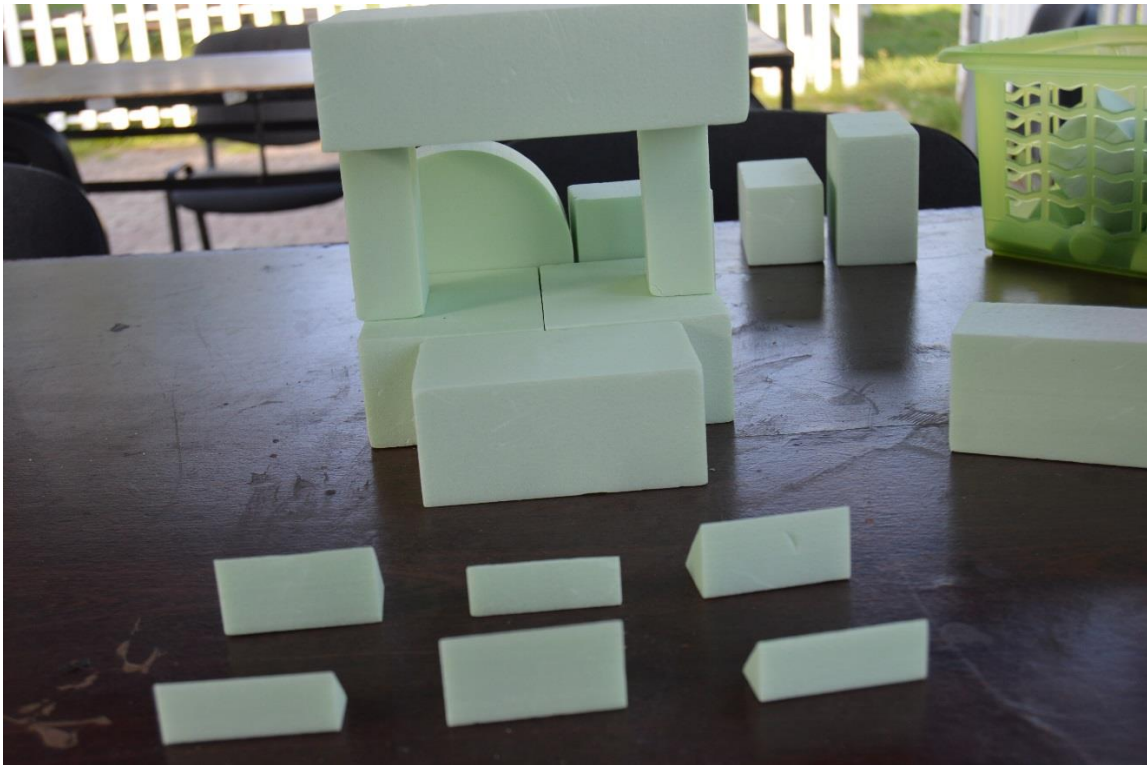

Uczestnicy debaty uważają, że w Skansenie oprócz wystaw można byłoby organizować różne warsztaty, jak np. międzypokoleniowe warsztaty rzemieślnicze, warsztaty zanikających rzemiosł. Miałyby one na celu integrację międzypokoleniową, promocję lokalnego rzemiosła i przekazywanie miejscowych tradycji. Zaznaczyli, że chętnie uczestniczyliby w spotkaniach z rzemieślnikami, mistrzami fachu, reprezentującymi zanikające już zawody i rzemiosła. Bardzo ważne byłyby również działania dotyczące przekazywania miejscowych tradycji i umiejętności, między innymi przez członkinie Kół Gospodyń Wiejskich: tradycje świąteczne, weselne, związane z porami roku, wypiek chleba, nauka haftu, darcie pierza i wiele innych. Przyczyniłyby się one do zachowania i podtrzymania tożsamości regionalnej, uczenia młodych ludzi pielęgnowania tradycji i historii miasta.

3. Muszla koncertowa

Mieszkańcom brakuje stałego miejsca, gdzie mogliby oglądać na świeżym powietrzu występy różnych zespołów artystycznych, zarówno tych zawodowych, jak też i lokalnych, osiedlowych.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020
Dlatego też zaproponowali budowę muszli koncertowej, usytuowanej na terenie Fabryki Pełnej Życia. Według uczestników debaty byłaby to budowla charakterystyczna dla Dąbrowy Górniczej. Muszla służyłaby też wszystkim mieszkańcom jako miejsce spotkań na letnich koncertach muzycznych, w miłej i swobodnej atmosferze.

4. Wieża z tarasem i punktem widokowym

Mieszkańcy zaprojektowali na terenie Fabryki Pełnej Życia budynek, który spełniałby wiele funkcji. Z tarasu widokowego można byłoby podziwiać panoramę naszego pięknego miasta. W samej wieży usytuowane byłyby sklepki z pamiątkami, pocztówkami, gadżetami, kameralna kawiarnia, pizzeria i lodziarnia, punkt informacyjny o naszym mieście. Tutaj także można byłoby się umówić z przewodnikiem, który oprowadzałby wycieczki po Dąbrowie Górniczej.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

REKOMENDACJE NA PRZYSZŁOŚĆ

Początkowo uczestnicy debaty trochę nieufnie podchodzili do jej tematyki. Mówili wprost, że nawet jak przedstawią swoje propozycje, to i tak nie będą one uwzględnione. Sytuacja ta wymagała dużego zaangażowania ze strony moderatorów w wyjaśnieniu celowości debaty. Również zapewnienie słodkiego poczęstunku oraz gadżetów związanych z Fabryką Pełną Życia pozwoliło na wytworzenie dobrej atmosfery podczas spotkania. Osoby biorące udział w debacie zaciekawiały warsztaty projektowe. Dzięki dużemu zaangażowaniu ze strony moderatorów we wspólną pracę z uczestnikami debaty udało się zbudować ze styroduru ciekawe propozycje zagospodarowania Śródmieścia. W końcowym efekcie okazywali oni zadowolenie, że będą mieli swój udział w projektowaniu nowego wizerunku Śródmieścia